

Ministerul Educației al Republicii Moldova
Inspectoratul Școlar Național

Aprobată
la ședința Consiliului de etică al
Inspectoratului Școlar Național,
proces-verbal nr. 2 din 19.05.2017

Notă informativă
privind faptele sesizate și examinate în cadrul Consiliului de etică al organului
local de specialitate în domeniul învățământului și al instituțiilor de învățământ general
din unitatea administrativ-teritorială respectivă

În conformitate cu prevederile pct. 7 sbpct. 8 al *Regulamentului cu privire la organizarea și funcționarea Consiliului de etică al Inspectoratului Școlar Național*, precum și în scopul transparentizării modului de respectare de către personalul de conducere, personalul didactic și personalul didactic auxiliar a normelor de conduită morală și profesională în activitatea instituțiilor de învățământ general, Consiliul de etică al Inspectoratului Școlar Național a elaborat *Nota informativă privind faptele sesizate și examinate în cadrul Consiliului de etică al organului local de specialitate în domeniul învățământului și al instituțiilor de învățământ general din unitatea administrativ-teritorială respectivă*.

Urmare a analizei rapoartelor de activitate ale consiliilor de etică ale organelor locale de specialitate în domeniul învățământului privind faptele sesizate și examinate pe parcursul anului de studii 2016-2017, s-au constatat următoarele:

Dintre cele 35 de organe locale de specialitate în domeniul învățământului din Republica Moldova în 30 dintre ele (ceea ce constituie 85%) s-au înregistrat *137 de fapte* privind încălcarea prevederilor Codului de etică al cadrului didactic, aprobat prin ordinul Ministerului Educației nr. 861 din 07.09.2015 (Monitorul Oficial Nr. 59-67, 18.03.2016), Aceste fapte au fost înscrise în Registrul sesizărilor al consiliilor de etică ale organelor locale de specialitate în domeniul învățământului și al instituțiilor de învățământ general din unitatea administrativ-teritorială respectivă.

În celelalte cinci organe locale de specialitate în domeniul învățământului (ceea ce constituie 15 %) nu a fost înregistrată nici o faptă referitor la încălcarea prevederilor normelor Codului de etică al cadrului didactic, acestea fiind : Basarabeasca, Căușeni, Dubăsari, Edineț, Sîngerei. În Figura 1 sunt reprezentate numeric faptele înregistrate în Registrul sesizărilor al consiliilor de etică al organelor locale de specialitate în domeniul învățământului și al instituțiilor de învățământ general din unitatea administrativ-teritorială respectivă, în raport cu numărul total de instituții per raion.

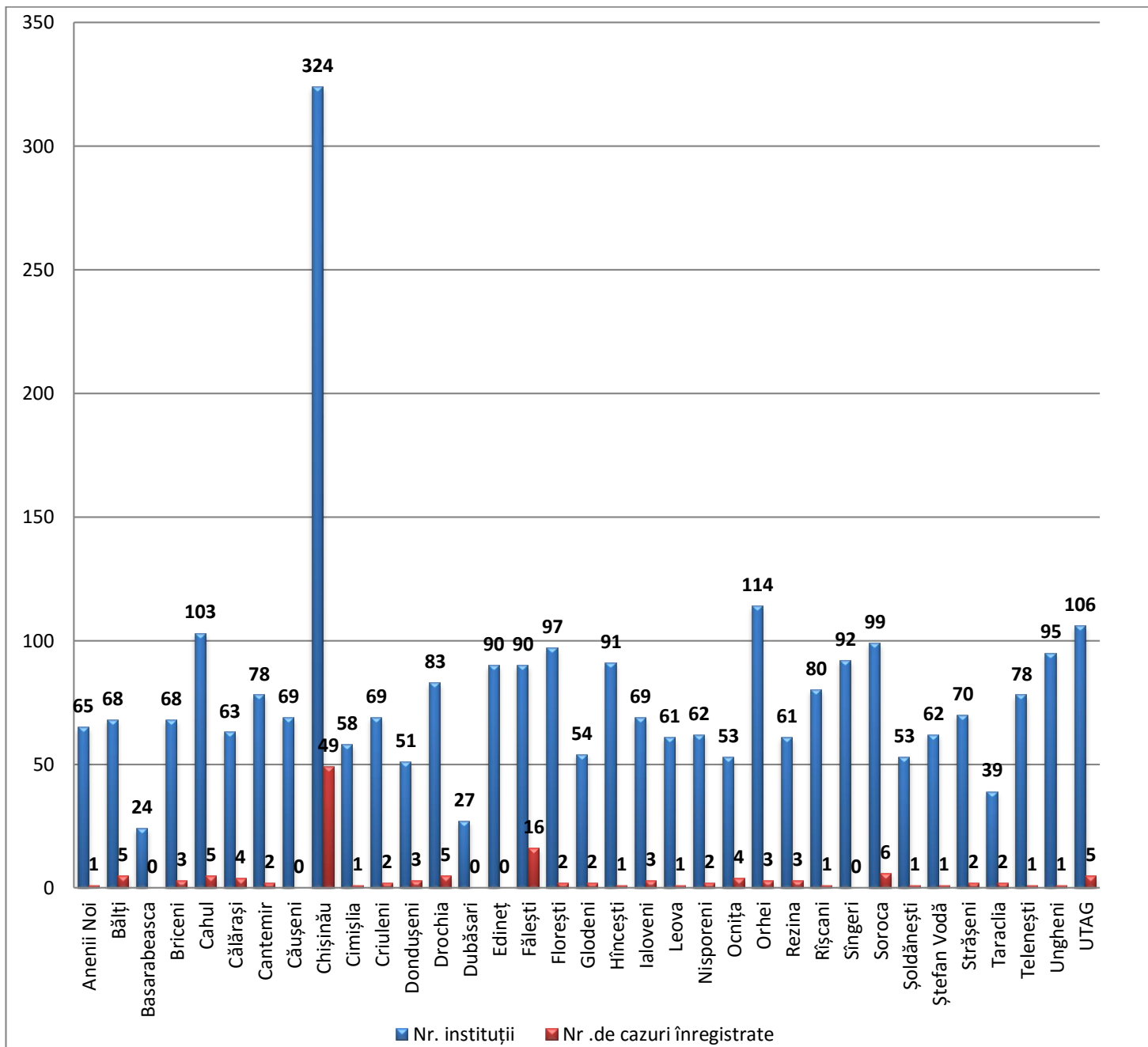

Fig. 1. Fapte înregistrate în Registrul sesizărilor al consiliilor de etică al organelor locale de specialitate în domeniul învățământului și al instituțiilor de învățământ din unitatea administrativ-teritorială respectivă

Dintre cele 137 fapte înregistrate: 10 fapte nu s-au adeverit; 54 fapte au fost soluționate pe cale amiabilă; în 67 de fapte s-au aplicat sancțiuni disciplinare sub formă de avertisment, mustrare, mustrare aspră; 6 fapte au fost examinate în cadrul consiliilor de etică, nefiind de competența acestora și aici menționăm: conflictele apărute între manager și personalul tehnic; contestarea rezultatelor concursurilor școlare; distribuirea orelor pentru cadrele didactice; premierea personalului didactic; acordarea transportului pentru elevi etc. (Figura 2).

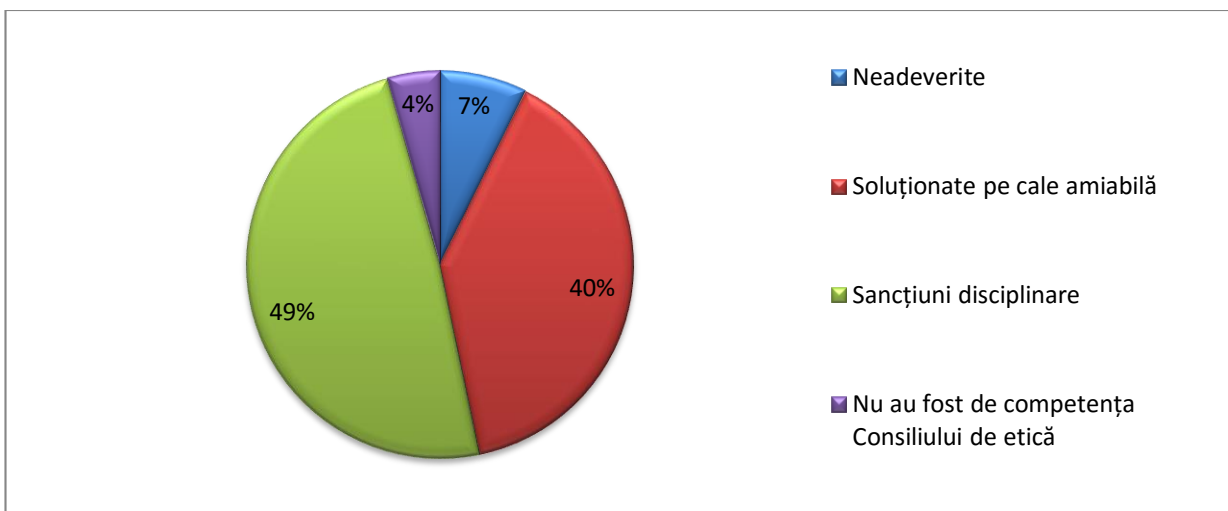

Fig. 2. Descifrarea faptelor înregistrate și rezultatele acestora

Din datele prezentate, remarcăm faptul că predomină soluționarea cazurilor examinate pe cale amiabilă, precum și prin aplicarea unei forme de sancțiune disciplinară. În vederea diminuării numărului de cazuri privind încălcarea normelor eticii profesionale, precum și soluționarea acestora pe cale amiabilă, urmează a se întreprinde măsuri specifice de către instituțiile de învățământ general și organele locale de specialitate în domeniul învățământului, în scopul reducerii numărului de cazuri privind încălcarea de către personalul de conducere, personalul didactic și personalul didactic auxiliar a prevederilor Codului de etică al cadrului didactic. Astfel, sunt binevenite acțiunile de informare în ceea ce privește cunoașterea normelor eticii profesionale în scopul evitării încălcării acestora.

Referitor la obiectul petițiilor examinate, s-au constatat următoarele tipuri:

- 1) Petiții a căror obiect sesizează consiliile de etică referitor la *încălcarea normelor de conduită de către cadrele didactice în relațiile cu elevii* (Figura 3).

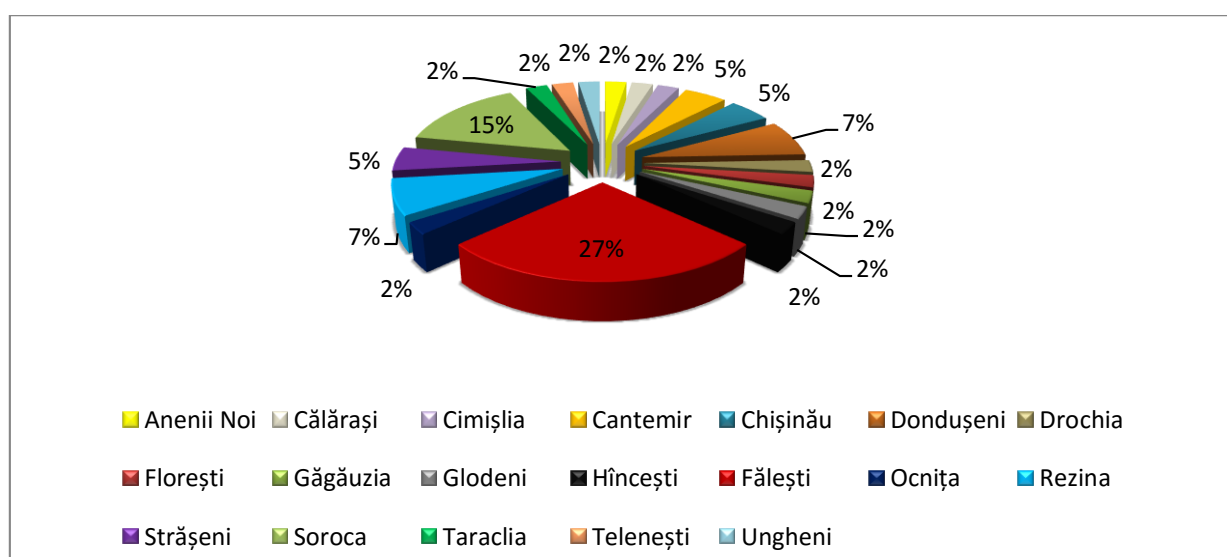

Fig. 3. Încălcarea normelor de conduită de către cadrele didactice în relațiile cu elevii

Dintre care:

1. violență verbală: Dondușeni (1 caz), Șoldănești (1 caz), Soroca (2 cazuri), Rezina (2 cazuri), Ungheni (1caz), Chișinău (4 cazuri);
2. violență fizică: Telenești (1 caz);
3. violență psihologică: Găgăuzia (1 caz), Soroca (3 cazuri);
4. violență fizică și psihologică: Cimișlia, (1 caz), Dondușeni (2 cazuri);
5. abuz emoțional: Cantemir (1 caz), Strășeni (1 caz);
6. discriminare: Chișinău (2 cazuri), Orhei (1 caz);
7. neglijare: Hîncești (1 caz), Cantemir (1 caz), Rezina (1 caz);
8. abuz sexual: Dondușeni (1 caz), Florești (1 caz).

Astfel, remarcăm faptul că nerespectarea normelor de conduită de către cadrele didactice, în relațiile cu elevii este o problemă persistentă atâta timp cât modalitatea de încălcare a acestei norme capătă diverse forme. În acest context, se consideră necesar ca managerii instituțiilor de învățământ general să monitorizeze cu strictețe respectarea în activitatea instituției a prevederilor Codului de etică al cadrului didactic. Or, cunoașterea și respectarea prevederilor legale va diminua într-un fel sau altul încălcarea acestora. Totodată, considerăm oportun adoptarea modalităților de diminuare a acestui proces prin promovarea de către instituțiile de învățământ general și organele locale de specialitate în domeniul învățământului a exemplelor de bune practici privind respectarea normelor de etică profesională de către cadrele didactice care au demonstrat:

- integritate prin crearea și menținerea relațiilor profesionale corespunzătoare;
- încredere prin soluționarea conflictelor apărute în cadrul discuțiilor profesionale și de reflecție;
- respectarea strictă a prevederilor Codului de etică al cadrului didactic prin facilitarea promovării și manifestării unor valori și principii aplicabile în mediul școlar, inserabile și în spațiul social.

Menționăm faptul că respectarea în activitatea instituțiilor de învățământ general a prevederilor Codului de etică al cadrului didactic facilitează creșterea prestigiului și consolidarea autorității personalului de conducere, personalului didactic și personalului didactic auxiliar.

9. Activități care generează corupție:

- Rîșcani - 1 caz: colectarea ilicită de bani pentru material didactic auxiliar de către un profesor - sancțiune disciplinară - avertisment
- Bălți - 1 caz care nu s-a adeverit;
- Criuleni - 1 caz: organizarea orelor de meditație cu elevii contra plată - sancțiune disciplinară (Figura 4).

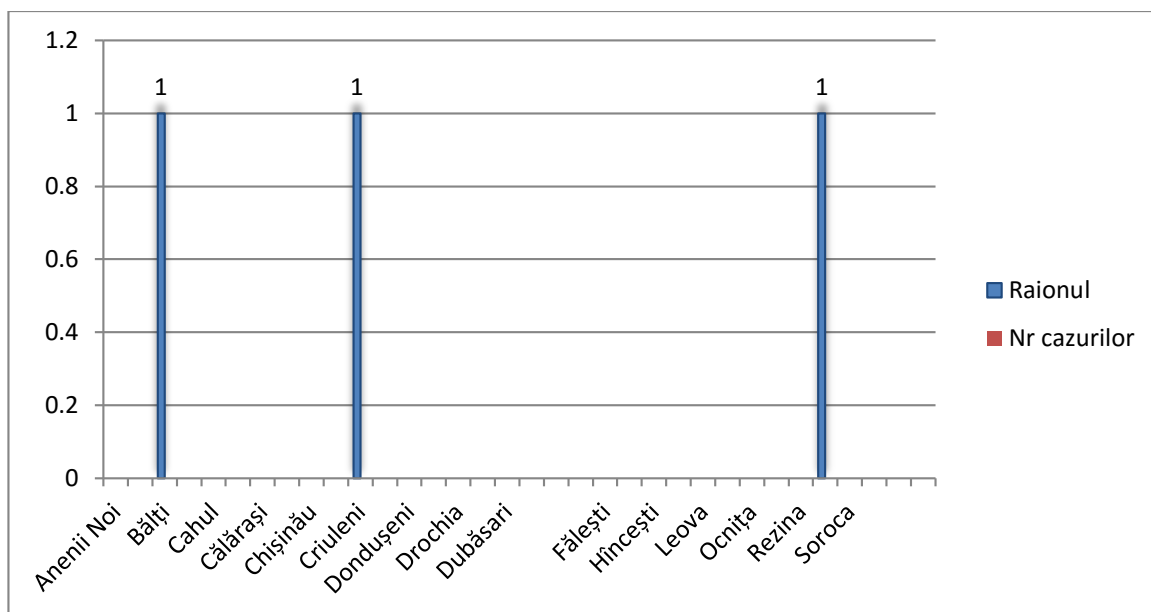

Fig. 4. Reprezentarea grafică a raioanelor unde s-au înregistrat cazuri privind colectarea ilicită a sumelor de bani

- 2) Petiții, obiectul cărora prevăd încălcarea normelor de conduită în relațiile cu părinții (Figura 5):

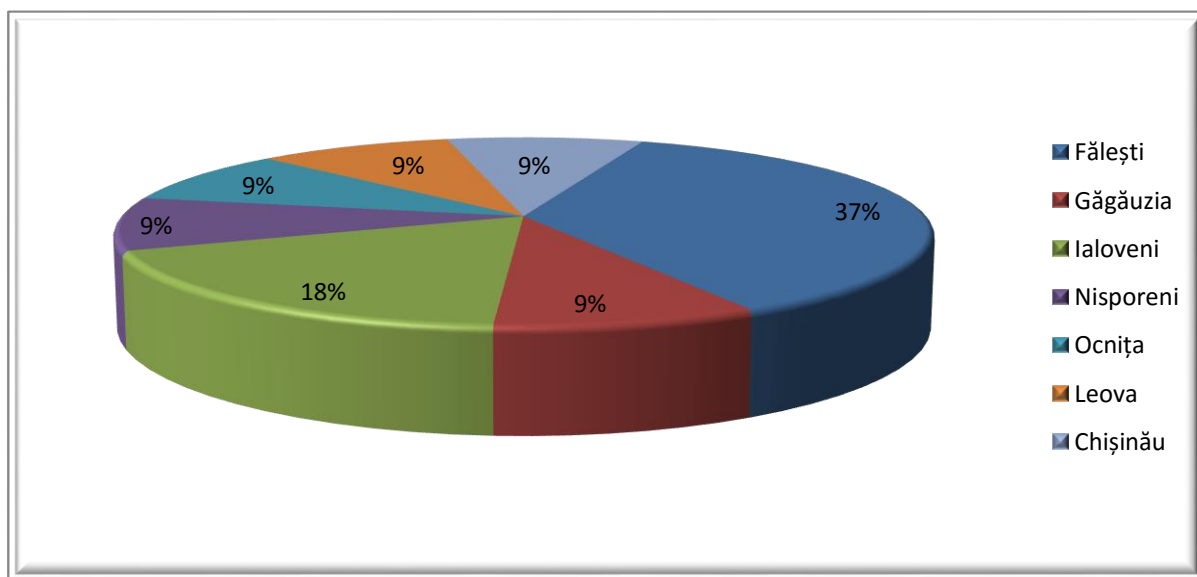

Fig. 5: Încălcarea normelor de conduită în relațiile cu părinții

Se constată un procent mărit și în cazurile de încălcare a normelor de conduită în relațiile cu părinții, fapt ce demonstrează că există lacune în activitatea de colaborare între profesori-elevi-părinți și conducerea instituției.

În vederea diminuării conflictelor pe acest segment, se consideră oportun stabilirea relațiilor constructive, bazate pe încredere, comunicare eficientă, precum și asigurarea transparenței în procesul decizional al instituției de învățământ.

- 3) Petiții, obiectul cărora prevăd încălcarea normelor de conduită în relațiile cu colegii de serviciu (Figura 6):

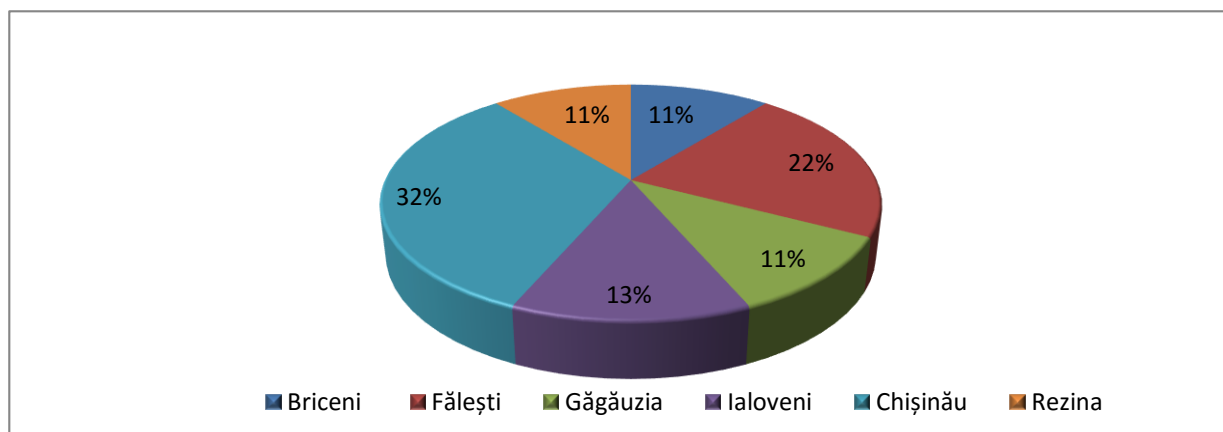

Fig. 6: Încălcarea normelor de conduită în relațiile cu colegii de serviciu

Datele prezentate în Figura 6 denotă faptul că în instituțiile de învățământ este necesară consolidarea relațiilor colegiale bazate pe respect, onestitate, solidaritate, evitarea denigrării, sprijin reciproc, corectitudine, competiție loială, confidențialitate etc.

- 4) Petiții a căror obiect sesizează încălcarea normelor de conduită managerială și normele de conduită în relațiile cu reprezentanții comunității locale (Figura 7):

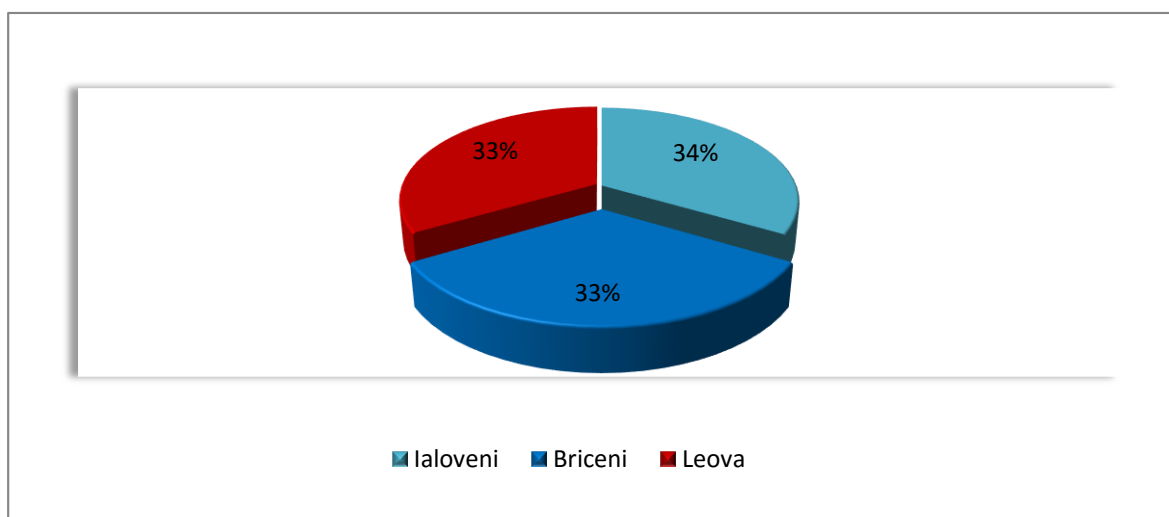

Fig. 7: Încălcarea normelor de conduită managerială și în relațiile cu reprezentanții comunității locale

În urma analizei datelor furnizate se atestă lipsa colaborării și parteneriatului cu reprezentanții comunității locale. În vederea asigurării sprijinului reciproc în scopul furnizării unor servicii educaționale de calitate, protejării dreptului copilului, se consideră necesară identificarea pârgurilor, modalităților de comunicare interinstituțională.

5) Petiții a căror obiect sesizează încălcarea principiilor eticii profesionale (Figura 8):

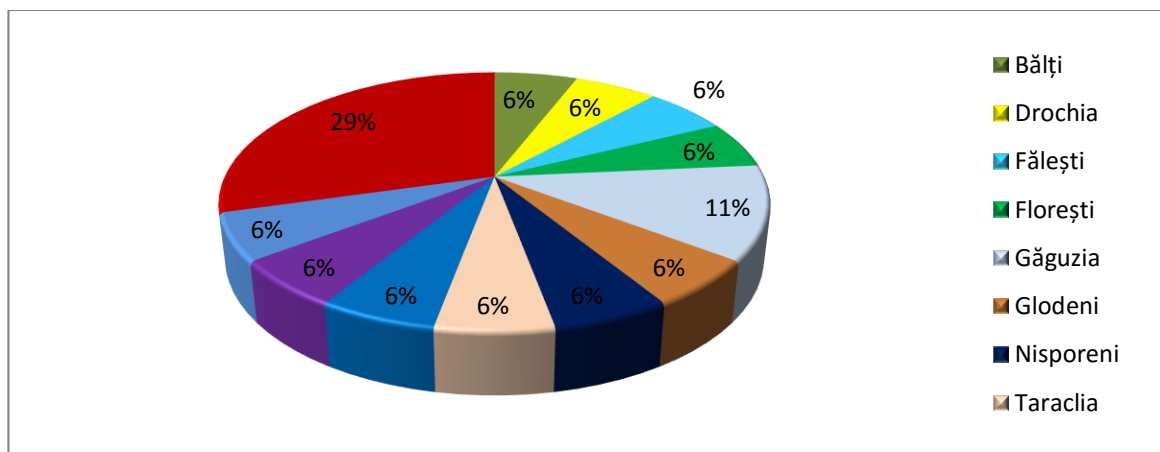

Fig. 8: Încălcarea eticii profesionale

6) Alte cazuri înregistrate și examinate în cadrul consiliilor de etică ale instituțiilor de învățământ general:

1. Agresiuni între elevi: Chișinău – 2.
2. Conflicte părinte-părinte: Chișinău – 2.
3. Conflict părinte-administrație: Chișinău – 9.
4. Contestarea rezultatelor unui concurs școlar: Criuleni – 1.
5. Încălcarea atribuțiilor paznicului, cadru didactic nemulțumit de orele distribuite: Călărași– 1.
6. Comercializarea produselor pe teritoriul instituției de învățământ, acordarea transportului școlar, acordarea premiilor bănești cadrelor didactice: Cahul - 4.

Reieșind din datele prezentate de către organele locale de specialitate în domeniul învățământului referitor la faptele sesizate privind încălcarea prevederilor Codului de etică al cadrului didactic, concluzionăm:

- 1) În cadrul consiliilor de etică se examinează sesizări ale căror obiect nu întrunesc încălcarea normelor de conduită morală și profesională în activitatea instituțiilor de învățământ general. Or, de facto, problema e la nivel de interpretare a normelor prevăzute în Codul de etică al cadrului didactic.
- 2) Există lacune în emiterea ordinelor de sancțiune disciplinară și anume prin faptul că nu este prevăzută expres în partea de constatare a ordinului baza legală, or, în alte cazuri, partea dispozitivă a ordinului nu întrunește condițiile de formă prevăzute de legislația muncii.
- 3) Lipsește colaborarea și parteneriatul instituției de învățământ general cu reprezentanții comunității educaționale.
- 4) În instituțiile de învățământ general persistă aplicarea violenței sub diverse fome.

- 5) Se atestă nerespectarea de către personalul de conducere, personalul didactic și personalul didactic auxiliar a normelor de conduită în relațiile cu colegii, fapt ce afectează procesul educațional.

În scopul excluderii lacunelor atestate, urmează să se întreprindă următoarele acțiuni:

a) *Instituția de învățământ general:*

- Studierea, respectarea și aplicarea strictă a prevederilor Codului de etică al cadrului didactic.
- Identificarea modalităților de reducere a practicilor inadecvate și/sau imorale ce pot apărea în mediul educațional.
- Stabilirea relațiilor constructive de colaborare și promovarea bunelor practici cu reprezentanții comunității educaționale prin organizarea sesiunilor de instruire la nivel local.

b) *Organul local de specialitate în domeniul învățământului:*

- Monitorizarea respectării și aplicării stricte a prevederilor Codului de etică al cadrului didactic în activitatea instituțiilor de învățământ general din unitatea administrativ-teritorială respectivă.
- Organizarea campaniilor de informare, a instruirilor regionale, în vederea respectării de către personalul de conducere a prevederilor legislației muncii.
- Consultarea metodologică și consilierea personalului de conducere, personalului didactic și personalului didactic auxiliar a normelor de conduită morală și profesională în activitatea instituțiilor de învățământ general în aplicarea și respectarea prevederilor Codului de etică al cadrului didactic.

c) *Inspectoratul Școlar Național:*

- Atenționarea președinților consiliilor de etică din instituțiile de învățământ general și ai consiliilor de etică din cadrul organelor locale de specialitate în domeniul învățământului, referitor la respectarea strictă de către personalul de conducere, personalul didactic și personalul didactic auxiliar a prevederilor *Codului de etică al cadrului didactic* și ale *Regulamentului-tip cu privire la organizarea și funcționarea Consiliului de etică al instituției de învățământ general*, precum și a prevederilor legislației în vigoare referitor la aplicarea sancțiunilor disciplinare.
- Promovarea exemplilor de bune practici în atingerea scopului prevăzut la pct. 2 alin. (1) din Codul de etică al cadrului didactic.
- Elaborarea recomandărilor, suporturilor informaționale privind aplicarea corectă și uniformă a prevederilor Codului de etică al cadrului didactic.

Ex.: Ghețiu A., președintele Consiliului de etică al IȘN, 022 10 69 43

Cebotari D., secretarul Consiliului de etică al IȘN, 022 10 69 45